Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ВЕРЕСНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, SEPTEMBER 15, 1978 No. 198. VOL. LXXXV.

Американець обороняє свободу преси на міжнародній нараді

Дубровнік, Югославія. — Леонард Г. Маркс, колишній директор Інформаційної Агенції ЗСА („Ю-Ес-Ай-Ей''), виступаючи минулого понеділка, 11-го вересня, на річній конференції Міжнародного Інституту Інформації, обороняв принцип повної свободи преси в усіх країнах світу і заявив, що пропозиція представників комуністичних держав і деяких країн „третього світу" в справі збільшення контролі урядів над різними засобами масової інформації представляє собою поважну загрозу для принципу свободи преси.

Маркс, який тепер є секретарем-касиром Світового Комітету для справ вільної преси, сказав, що будь-яка урядова контроля над засобами масової інформації становить загрозу для всіх інших прав людини, бо добре поінформована публіка є запорукою, що урядовим чинникам буде значно тяжче обмежувати інші свободи і права своїх громадян.

Організація Об'єднаних Націй в питаннях освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) від 24-го жовтня до 29-го листопада ц. р. розглядатиме резолюцію в справі засобів масової інформації, яка, між іншим, містить постанову, що преса, телебачення, радіо і т. д. при обговорюванні будь-яких подій „мусить представити версії урядів, інституцій та індивідуальних осіб".

Комуністичний бльок і деякі країни „третього світу" твердять, що згадана постанова ґарантуватиме „об'єктивне трактування" подій засобами масової інформації, а країни вільного світу вважають, що примусове включення урядової версії в новинки, репортажі тощо надавало б даним урядам надмірну контролю над засобами масової інформації.

1893 — „СВОБОДІ" СПОВНИЛОСЯ 85 РОКІВ — 1978

Сьогодні, 15-го вересня 1978, сповняється точно 85 років з того часу, як у цьому ж Джерзі Сити появилося перше число „Свободи", яка від того часу безперервно появляється досі, спочатку до 1-го березня 1894 як двотижневик, опісля до серпня 1914-го року як тижневик, від 8-го серпня 1914 до кінця 1920-го року три рази в тижні, а від 3-го січня 1921 досі як щоденник. У 1-ому числі „Свободи", крім своєрідного маніфесту основоположника і першого редактора о. Григорія Грушки „Браття Русини", повний передрук цього Заклику подано замість редакційної на 2-ій сторінці в цьому числі, поміщено на тій же першій сторінці ще „Вісті із Старого Краю", про велику повідь на „нашій Лемківщині і зеленій Буковині" та короткий „Образ темноти" про „чарівницю" в мадярському селі. Більшість другої сторінки це знову „Вісті із Старого Краю", короткий „Політичний перегляд" та вістка про „Американську Русь", точніше — про вже другий з черги „пікнік" в Джерзі Сити. На 3-ій сторінці: адрес „Свободи" і вияснення англійською мовою, що це „одинока руська політична газета в цій країні, з великим тиражем в З'єднаних Стейтах, отже вартісний засіб оголошеневої пропаґанди". Далі: знову вістки з „Американської Руси" — з Елізабету, Трентону, Олифанту, Піттсбурґу і Вілксбері, де „дуже величаво відбулося посвячення руської православної церкви". Опісля вірш „До Свободи" Федоровича та вияснення, що „наша газета присвячена робітничій справі". На тій же сторінці ще коментар „Чого нам треба" і відповідь: „Американських паперів" і заклик, щоб „браття русини не спали, але рухались та вибирали папери, якщо хочуть тут жити так, як живуть інші". Сторінка кінчиться оповіданням про „коваля і чорта" — переклад з італійського. На 4-ій сторінці — „Кілька слів письмакові „о русінах" з „Пшияцеля люду" з обуренням проти „одного польського дурисвіта, який засадивши окуляри премудрого Соломона на свій почервонілий від горілки ніс, одним замахом свого дурного пера змалював наш народ пияцьким, лінивим, темним боягузом". Кінчиться це перше число „Свободи" 85 років тому „Останніми вістями", коротким коментарем „про холеру" і „буду" та на самому кінці „Прошеніє" висилати передплату.

Фотокопія (поменшена) першої сторінки першого числа „Свободи". Побіч — о. Григорій Грушка, основоположник і перший редактор „Свободи".

Кастро розгортає свою активність в Африці

Нейробі, Кенія. — Ройтер інформує, що диктатор Куби Фідель кастро прибув у вівторок, 12-го вересня ц. р., до Етіопії, щоб взяти участь у святкуваннях 4-ої річниці повалення монархії в Етіопії, усунення від влади імператора Гайлє Селясіє і встановлення там „народної" влади під керівництвом полковника Гайлє Менґісту Меріям, який особисто виїхав на летовище, щоб привітати кубинського диктатора, а раніше виступав на великому мітинґу в столиці Аддіс Абаба, критикуючи закордонну політику Китайської Народної Республіки. Етіопійське радіо повідомило, що приїзд Кастра дещо припізнився у зв'язку з поганою погодою, але коментатор не вияснював де знаходився Кастро у міжчасі, бо з Куби він виїхав ще в неділю. Опісля стало відомо, що Фідель Кастро по дорозі до Етіопії поступив до Совєтського Союзу і зустрінувся там на короткій розмові з прем'єром Алексієм Косиґіним та іншими совєтськими верховодами. Про це коротко повідомило совєтське радіо, передачу якого переловлено в Лондоні, Англія. Кастро, згідно з ранішими інформаціями, має також замір зустрінутись з представниками „Патріотичного Фронту", а зокрема з Робертом Муґабе, керівником партизанських частин стаціонованих в Замбії, які ведуть війну проти уряду білої меншости в Родезії, і плянувати з ним можливості поширення партизанської війни.

На летовищі в Аддіс Абаба вітав Кастра також Васілій Кузнєцов, перший заступник голови Президії Верховної Ради СССР, який також прибув до Етіопії в характері офіційного представника на святкування перемоги військової хунти, що їх зорганізував і переводить з великим розголосом полк. Меріям. Кузнєцов, виступаючи на парадному бенкеті, влаштованому для офіційних представників урядів, заявив, що Совєтський Союз не змінив свого відношення до Етіопії і допомагатиме їй в будучому чим тільки зможе.

Етіопійський диктатор полк. Мерієм, дякуючи представникові СССР за уділену досі допомогу, атакував „китайських воєнних ворохобників", які, мовляв, усіма засобами хочуть довести світ до третьої світової війни, працюючи спільно з американською Центральною Розвідчою Аґенцією. Мерієм зокрема відмічував пожвавлену активність нових китайських керівників, згадав про поїздку голови китайської Комуністичної партії Гуа Куо-фенґа до Румунії, Югославії й Ірану, натякав на піддержку Китайською Народною Республікою „правих реакційних урядів", картав Пекін за війну між В'єтнамом і Камбоджею, скинув усю вину на Китай за ворожнечу між КНР і В'єтнамом, який, мовляв, тількищо закінчив 30-річну війну з „французькими і американськими імперіялістами" та запевняв, що його країна, тобто Етіопія, все буде піддержувати „мирну" політику Совєтського Союзу.

Політичні спостерігачі вважають, що святкування в Аддіс Абаба були зорганізовані для того, щоб ще раз продемонструвати совєтські впливи в Африці.

Відновлено переговори зі спілкою друкарів нюйоркських газет

Ню Йорк. — У вівторок, 12-го вересня відновилися перервані переговори між робітничою спілкою друкарів і видавцями газет „Ню Йорк Таймс", „Дейлі Нюз" і „Ню Йорк Пост". Ці часописи, як уже інформовано, перестали появлятися від 9-го серпня ц. р., бо юнія друкарів проголосила загальний страйк тому, що не могла погодитися з видавцями трьох згаданих газет, які плянували зменшити кількість затруднених друкарів на протязі кількох наступних років, зокрема тих, які затруднені частково. Видавці також не плянували приймати нових працівників на місце тих, що відійшли б на емеритуру, та не погоджувалися з запропонованою профспілкою друкарів підвишкою в заробітних платнях.

Переговори відновлено тоді, коли Теодор Кіл, який спричинився до полагодження останнього страйку друкарів нюйоркських газет в 1962-му році, що тривав 114 днів, зголосив свою участь в переговорах з видавцями трьох газет, як неплатний дорадник профспілки.

Федеральний посередник Кенет Моффет уважає, що участь Кіла в переговорах є „дуже позитивним" чинником, бо Кіл являється професійною особою і хоч Моффет не сподівається негайної розв'язки, може допомогти в знайденні виходу з сліпого кута.

УККА І УНСОЮЗ СПОНЗОРУЮТЬ ЧЕРГОВУ АКЦІЮ В КОНҐРЕСІ ЗСА В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

Вашінґтон. — У четвер, 5-го жовтня, тут відбудеться чергова зустріч представників української громади з членами обидвох Палат Конґресу, метою якої буде поінформувати законодавців про порушення людських і національних прав в підсовєтській Україні, подібно як це зроблено 18-го травня 1977-го року під час зустрічі, якою завершено кількаденну акцію Українського Народного Союзу в обороні політичних в'язнів і прав людини в Україні.

Спонзорами жовтневої зустрічі будуть Український Конґресовий Комітет Америки і Український Народний Союз, а зустріч із законодавцями заплановано від 5-ої до 8-ої год. вечора. Цю зустріч заплановано саме на жовтень з уваги на те, що в тому місяці Об'єднані Нації відзначають День Політичного В'язня. Господарями цієї зустрічі будуть республіканський сенатор Роберт Дол із Кензасу і демократичний сенатор Деніел Мойніген з Ню Йорку.

Ініціятива щодо жовтневої зустрічі із законодавцями відносно справи прав людини в Україні виринула в четвер, 9-го серпня, коли сенатор Дол, кандидат на віцепрезидента в 1976-му році, відбув зустріч з д-ром Мироном Куропасем, заступником головного предсідника УНСоюзу і проф. Тарасом Шмаґалою, головним гадним УНСоюзу, на якій були присутні теж Євген Іванців, колишній головний радний УНСоюзу і теперішній асистент республіканського сенатора Джека Шмітта із Ню Мексіко, та Андрій Фединський, асистент сенатора Дола.

Під час зустрічі 9-го серпня стверджено, що акція УНСоюзу в обороні українських політичних в'язнів в травні 1977-го року мала дуже позитивні наслідки, бо познайомила членів Конґресу з питанням порушення прав людини в Україні комуністичними властями, як теж із можливими заходами оборони тих прав і політичних в'язнів, що у відповідній мірі спричинилося до того, що аж 33 сенатори підписали лист до першого секретаря компартії України Володимира Щербицького в обороні політв'язня Левка Лук'яненка та інших членів Української Гельсінкської Групи. Як відомо, сенатори Дол і Шмітт були ініціяторами цього листа.

Андрій Фединський та Євген Іванців поінформували, що під час минулорічної акції УНСоюзу і після неї до канцелярій сенаторів Дола і Шмітта, як теж інших членів Конґресу наплила велика кількість листів і телеграм в справі українських політичних в'язнів, що теж сприяло більшому зацікавленню законодавців справою прав людини в Україні, чи радше порушенням цих прав совєтськими властями.

З уваги на успіх минулорічної акції УНСоюзу, д-р Куропась і проф. Шмаґала під час зустрічі із сенатором Долом 9-го серпня запросили його бути одним з господарів зустрічі української громади із законодавцями 5-го жовтня ц. р., на що він радо погодився. Як згадано, другим господарем буде сенатор Мойніген із Ню Йорку, а зустріч проходитиме під спільним спонзорством УККА і УНСоюзу.

Зустріч в бюрі сенатора Доля. На фото (зліва): Євген Іванців, д-р Мирон Куропась, сенатор Боб Дол, Андрій Фединський і проф. Тарас Шмагала.

Ню Джерзі ратифікував додаток до Конституції про Дистрикт Колюмбія

Трентон, Н. Дж. — Стейт Ню Джерзі став першим стейтом, що схвалив додаток до Конституції, яким надається повноправне представництво в Конґресі Дистриктові Колюмбія. За ратифікацію цього конституційного додатку голосувало 59 членів Асамблеї, а проти — 12; в Сенаті — 27 за ратифікацію, а 5 — проти.

Цей додаток до Конституції має бути ратифікований ще 37 стейтами, щоб він став законом.

Згідно з цим додатком, Дистрикт Колюмбія буде репрезентований двома сенаторами, як усі інші 50 стейтів, та одним або двома, в залежності від кількости населення, коли він уже стане стейтом, представниками в Палаті Репрезентантів. Тепер Дистрикт Колюмбія має 700.000 населення.

Між іншим, цей конституційний додаток був відкинений Палатою в стейті Делевер тоді, як в Каліфорнії Асамблея одобрила цей додаток, а Сенат відмовився вживати будь-яких заходів щодо цього додатку до Конституції.

Випадки „леґіонерської" недуги в Ню Йорку зросли до 97

Ню Йорк. — Обраховано, що число осіб, в яких підозрівають симптоми „леґіонерської" недуги зросло до 97 випадків. До цього часу було тільки шість занедужань, в яких стверджено цю хворобу. Два випадки з цих шістьох закінчились смертю. Д-р Вілліям Фоґ, директор Федерального Центру для контролі над недугою в Атлянті, заявив, що над обслідуванням „леґіонерської" недуги працює група дослідників, які хочуть визначити початок цієї недуги, звідкіля вона виводиться і як вона почалася. Із цією метою вони виберуть з групи кварталу мод, де ця недуга відновилася, 200-300 осіб переважно середнього віку, тому, що велика частина осіб, в яких підозрівали „леґіонерську" недугу і тих, що в них ствердили цю хворобу, були у віці понад тридцять років. Досі переведені досліди виказали 3 до 4 відсотки протитілець — речовин, що утворюються в організмі, як носії імунітету проти інфекції або алергії — в нормального населення. Д-р Фоґ сказав, що взято майже 300 пробок крови в працівників кварталу моди, але він не може сказати, чи знайдено вищий рівень антитілець, як у інших осіб.

Посадник Ню Йорку Едвард Кач сказав, що від часу постання „леґіонерської" недуги — від 1976 року — віднотовано 1,000 випадків в Америці. В цьому році стверджено 191 випадків цієї недуги, з чого шість віднотовано в Ню Йорку.

Про останній випадок захворіння на леґіонерську" недугу поінформовано в суботу, 9-го вересня. Жертвою цієї недуги був 58-річний книговод, працівник у кварталі мод. Він вже виздоровів і вийшов з шпиталя.

Щоб запобігти розповсюдженню „леґіонерської" недуги — посадник Кач розпорядив помити вулиці і станції на підземках вподовж кварталу мод.

Крофорд побоюється шикан

Чікаґо, Ілл. — Ройтер інформує, що Франсіс Джей Крофорд, американський бизнесмен, який довший час був репрезентантом великої компанії сільськогосподарських машин в Москві, а опісля був арештований аґентами КҐБ і засуджений за нібито торгівлю закордонною валютою, заявив в понеділок, 11-го вересня ц. р., кореспондентам, що він побоюється совєтських шикан супроти чужинців в Совєтському Союзі, бо практично беручи, випадок, який трапився з ним в Москві, може статися з кожним чужинцем, який не користується документом дипломатичної недоторканости.

„Ця обставина мене дуже турбує, — заявив Крофорд, — бо в такій атмосфері дуже тяжко працювати". Помимо його переживань, Крофорд готовий повернутися до Східньої Европи і навіть до Москви, бо — на його думку — хтось мусить виконувати службу у тих країнах, де немає демократичної форми правління.

Ще один совєтський шпигун стане перед судом ЗСА

Нюарк, Н. Дж. — Обвинувачений за шпигунство в користь Совєтського Союзу 35-річний Іван Роґальський, який останніх 14 місяців перебував у шпиталі для умово хворих, де численні спеціялісти перевіряли стан його здоров'я, бо він твердив, що службовці Еф-Бі-Ай намагаються „прополікувати йому мозок" при допомозі електронних сиґналів, стане перед суддею в наступному тижні, бо прокуратура хоче встановити чи Роґальський дійсно умово хворий, чи він симулює з метою оминути суду. Обвинувачений був звільнений недавно з в'язничого шпиталю у Спрінґфілд, Монтана, де він переходив спеціяльні бадання і лікарі-спеціялісти встановили, що він ментально здоровий та може стати перед судом і відповісти за свої вчинки. Якщо суддя, переглянувши медичні документи і поговоривши з обвинуваченим, встановить дату розправи, то це вже буде другий політичний процес в стейті Ню Джерзі над совєтськими шпигунами; 27-го вересня ц. р. має розпочатися суд над колишніми урядовцями совєтської місії до Організації Об'єднаних Націй, які намагалися купити за 20.000 долярів засекречені матеріяли від старшини морської фльоти ЗСА, які мали відношення до оборони З'єднаних Стейтів Америки. Покищо цей процес був відкладений у зв'язку з приїздом до Америки міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика, який приїде на зустріч з державним секретарем Сайрусом Венсом.

І в Коломиї збудовано „Палац щастя"

Київська „Радянська Україна" інформує, що в Коломиї — „центрі старовинного міста над Прутом" — побудовано двоповерховий будинок, прикрашений оригінальною архітектурою. Це „Палац щастя" — один із найкращих на Прикарпатті. Площа його заль і кімнат сягає 600 квадратних метрів. Прикрашуючи цю будівлю, використано скло, мистецький паркет та текстиль. У „Палаці щастя" відбувається школа молодого подружжя.

Лідер „Патріотичного Фронту" відмовляється переговорювати з родезійським урядом

Лусака, Замбія. — Джошуа Нкомо, один з лідерів радикального „Патріотичного Фронту", який веде збройну партизанську боротьбу проти тимчасового уряду Родезії, до якого, крім білого прем'єра Іяна Смита, входять також провідники поміркованих фракцій чорної більшости тієї африканської країни, у понеділок, 11-го вересня, заявив, що відмовляється від будь-яких дальших мирових переговорів із тимчасовим урядом, як теж не братиме участи в загальній мировій конференції, яку пропонують ЗСА та Британія.

Нкомо виголосив цю заяву день після того, як тимчасовий уряд встановив в країні „обмежений вийнятковий стан", щоб з більшим успіхом протиставитися збройним нападам членів „Патріотичного Фронту". Тимчасовий уряд рівнож заарештував понад 30 однодумців Нкома. Інші речники „Патріотичного Фронту", партизанські відділи якого мають свої бази в сусідніх країнах, заявили, що збройна боротьба продовжуватиметься, бо вважають, що обіцянка тимчасового уряду щодо передачі влади чорній більшості в кінці цього року — „це обман".

Перша група американців з родинами покидає Кубу

Вашінґтон. — Представник Державного Департаменту Годдінґ Картер III заявив на пресконференції, що перша група американців у кількості 66 осіб і 64-ох членів їхніх родин, кубинських громадян, дістали дозвіл на виїзд і покидають Кубу. Деяки з них чекали біля вісімнадцять років на цю нагоду.

Понад три тижні тому Фідель Кастро пообіцяв дати їм дозвіл на виїзд із Куби та звільнити 1.000 політичних в'язнів, противників кубинського режиму.

Як поінформував речник Державного Департаменту, приблизно 480 американських громадян на Кубі зголосилися виїхати з Куби до З'єднаних Стейтів Америки. Тепер підготовляють літаки для перевезення їх до Маямі.

Він також додав, що ЗСА вислали групу службовців до Гавани минулого понеділка, щоб перевірити та оформити папери на виїзд членів першої групи в числі 150 кубинських політичних в'язнів.

Совєтський театр... „відкриває завісу"

Київська газета „Культура і життя" у своїй передовій „Театр відкриває завісу'' „унапрямлює'' авторів драм і читача, яким характером повинні позначатися цьогорічні драми. Автор передової вважає, що перш усього в цьогорічній драматургії повинна бути „увага до сучасної теми". У ній також треба, — твердить автор, — показати „важливі суспільні процеси і конфлікти, відтворення того нового, що прийшло у нашу дійсність, стало частиною особистих доль радянських людей".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

85 років тому: завжди актуальне

Щодо дня точно 85 років тому, 15-го вересня 1893, в Джерзі Сиіті появилося перше число „Свободи", яка безперервно появляється досі та є сьогодні найстаршою українською газетою в світі, включно з Україною. У тому ж 1-му числі основоположник і перший редактор „Свободи" о. Григорій Грушка надрукував на 1-ій сторінці вияснення причин і цілей „Свободи", що практично стало ідеологічною базою та програмою не тільки самої „Свободи", але й створеного пів року пізніше з її ініціятиви Українського Народного Союзу, а з ним і Американської України. Думки з того першого своєрідного маніфесту „Свободи" з-перед 85 років у відповідному достосуванні до часу і обставин не втрачають своєї актуальности і сьогодні, отже для відмічення 85-річчя „Свободи" передруковуємо ту статтю в її оригінальному звучанні із деякими тільки правописними змінами:

БРАТТЯ РУСИНИ!

Пускаючи сей перший номер нашої часописи в широкий світ, кличемо до Вас щиро руським братнім голосом: Приймїть і повітайте яко свою „Свободу"!

Русини!

Як колись давно в неволі, в кайданах стогнав ізраїльський народ під правлінням жорстоких деспотів фараонів, так до сего дня стогне, конає в невільничім ярмі під чужим пануванням руський рід!... Жидам післав Бог Мойсея, як освободителя із єгипетської неволі. Нам його не пішле, єсли нарід сам не буде дбати про те, щоб якнайскорше розірвати пута і повними грудьми віддихнути свіжим воздухом свободи! Но куда дорога до храму сеї богині — де її шукати, як отримати ту, так желану свободу?

Розп'ятий на хресті Спаситель сказав: „Істина освободить вас". Правда одна може нам дати свободу! Се річ неоспорима, що тільки ті люди стали свобідними, котрі, знайшовши правду, пізнали свою гідність, народнє достоїнство, свої права, Богом і природою дані, стрясли зі себе душевне ярмо невіжества, ярмо тілесного гніту і так стали свобідними, вільними панами своєї землі, свого діяння, народного розвою в силі, в знанню і в багатстві. Такий нарід називаємо днесь народом сильним, незалежним, багатим, котрий з запаленою походнею просвіти і поступу в руках несе і розсіває зерно цивілізації і людскости в найтемніші закутки дикої Африки.

Ми, русини, днесь питаємо, чому німці, французи, американці суть вільними і багатими, а ми одні, обдерті на багатій в урожай землі, чужим кланяємось богам і свій кривавий піт і працю мусимо в чужу складати стодолу, а самі з голоду гинемо? А щогірше, ми навіть метрики народної назви не маємо, наколи кожне дике племя в Африці означене певним сталим іменем через учених, а нас, чорт зна, як зовуть — бо ми невільники і по нумеру нас кличуть, як треба дати останню корову на податок, або кров свою проливати на чужих нивах та на чужу користь.

Тому, бо руський нарід не мав часу на те, щоб у себе вдома працювати над укріпленням руського духу, над соєдиненням своїх сил і так дати в спадщину своїм внукам та правнукам народну независимість і політичне значіння, наколи другі народи звивалися охоче й спокійно коло роботи на власному полі народного самопізнання. Русин мусів вічно стояти на варті і проливати свою кров на полі битви з дикими ордами татарськими і бусурманськими, щоб своїми благородними грудьми зробити непробійну стіну для европейської цивілізації проти азіятського варварства.

А що ж з того?

Днесь, видиш тільки високі могили свідчать о хоробрість і геройство наших прадідів за святу свободу, которії начинили руську землю своїми кістьми, напоїли святою руською кров'ю, на котрій тепер лях, німець і жид пшеницю сіє, а нам, рідним синам тої землі, кажуть полову їсти, за котру ще треба дорого платити.

Русини!

Така наша доля, така нашу судьба на тій землі, де ми вперше світ узріли і перший крик видали з наших невиних грудей: „Хліба, мамо, хліба, з голоду вмираю"... Та нужда, той недостаток найбільше дався чути по сей і по тій стороні населених Карпат. Люди почали виходити громадами в Угорщину за кавалком хліба. Аж наостанку почули, що єсть десь якась Америка, і ну пускатися за далекий широкий Атлантик.

Біда зажене всюди, а як каже один старий латинник: „Біда не знає перешкод". Не минуло двадцять літ тому назад, як тисячі й тисячі руського народу подибуєм на вольній, гостинній американській землі.

О, незломна сило руського духа! О, віро руська, твердіша від ґранітових скель віковічно зеленого Бескида Русин, бурлака, на чужій землі, нікому незнаний, усім чужий, несвідомий ані язика, ані права того народу, де заблукав, в короткім часі, працюючи, мов той хробачок, під землею, за тяжко зароблений гріш сам побудував собі руські церкви без жадної чужої помочі, позакладались руські братства взаємної помочі — словом, русин, скинувши тільки з себе полатану гуньку, показав що в нього за сила, наколи чужий його не гніте, не запрягає в ярмо неволі.

Народе Руський!

Ти показав єси, яка в тебе сильна віра, яка в тебе терпеливість, яка в тебе постоянність!

Слава, слава та честь тобі, о народе мій! Хто тут в Америці твій хліб їсть, а о твоє добро, о твою просвіту не дбає, ла будеть Богом і людьми проклятий! Ти во власних силах ішов дорогою, котра веде до правди, а правда — до свободи. Но тепер оглядаєшся за провідником, котрий би завів Тебе до храму свободи.

Тим провідником власне єсть часопись „Свобода". Нашою задачою єсть: просвіщати руський нарід, боронити його честь од ворожих нападів, вказати дорогу до поступу, до цивілізації, до добробуту.

Дальше — святим буде обов'язком сохраняти межи народом його сокровища, то єсть, віру, обряд і мову.

Накінець, будемо старатися, щоби Ти, народе руський, пізнав свою честь і, як руський народ, лучився в одну велику громаду, яко то роблять наші собратя чехи, словаки, поляки тут, в Америці, щоб не оставати позаду других народів, котрі викрісали уже лучшу долю для себе.

Родимці!

Судьба і доля першої правдиво руської газети тут, в Америці, залежить од Вас. Кожного русина-патріота єсть святим обов'язком нашу „Свободу" підтримувати і так причинятися до її розвитку, до її існування.

Подайте нам помічну руку в так святій справі, а ми з Богом ідем шукати істини, а істина доведе до свободи, котра одна освободить нас, як сказано спочатку.

ТОРГІВЛЯ І ПОЛІТИКА

(В.Л-ць) — Агенство Асошієйтед Пресс інформувало минулого тижня, що до південноамериканської країни Венесуелі прибув з офіційною візитою прем'єр-міністер еспанського уряду Адольфо Суарез з метою скріплення існуючих відносин між Еспанією і Венесуелою, а також поліпшення торговельних зв'язків між обома країнами. Суареза щиро і дуже відкрито вітали в часі приїзду і переговорів; він поклав вінок на гробі Сімона Болівара, зустрівся з президентом Карльосом Перезом, розмовляв з членами уряду і приватно з багатьма іншими визначними особами країни, запевнив для Еспанії дальшу тісну співпрацю Венесуелі, наладнав справу достави нафти тощо. Взагалі поїздку Суареза можна б уважати дуже успішною, якщо б він був обмежився до відвідин у Венесуелі і зрезиґнував з відвідин Куби, від чого його відмовляли деякі поміркивані еспанські політики. Своїми бо відвідинами в Гавані Суарез з одного боку наніс чимало шкоди молодій еспанській демократії, а з другого — підбудував тамошній режим Фіделя Кастра, сьогоднішнього найвірнішого васаля Москви, за посередництвом якого комуно-московські імперіялісти експортують комуністичні ідеї і революцію до новопосталих країн Африки. Крім того, еспанський прем'єр є першим представником своєї країни, який відвідує Кубу після перебрання там влади комуністами, і один із перших державних мужів на Заході, які відвідали острів після 1959 року. Випередив його у цьому відношенні тільки колишній прем'єр Швеції Олоф Пальме, який, не зважаючи на перестороги і критику, склав в 1975 році офіційну візиту кубинському диктаторові.

І знову ж таки торгівля відіграла тут чималу ролю, бо Куба вже сьогодні є чи не найкращим імпортером еспанських товарів в Латинській Америці. Важливою темою переговорів між прем'єром Суарезом і диктатором Кастром були справи двобічної торговельної угоди, яку підпишуть обидві країни з хвилиною вигаснення існуючої в кінці 1978 року.

Крім того, Еспанія зацікавлена в одержуванні нафти по зниженій ціні, а це може статися тільки тоді, коли Мехіко, яка доставляє нафту для Еспанії, скерує свої транспорти на Кубу, натомість СССР доставлятиме свою нафту для Еспанії. Такий маневр заощадив би урядові Суареза мільйони долярів річно, виплачувані досі на транспорт.

Ніхто, включно з Суарезом, не застановляється, які наслідки можуть виникнути з такої торгівлі, не кажучи вже про поширення совєтських впливів в Еспанії, про що Москва старається вже віддавна. Еспанська газета „Ель Люча" вже раніше писала, що СССР вимагає від еспанського уряду права на користування пристанню Альхесірас, недалеко Ґібральтару. Під плащиком „рибної бази" кремлівські диктатори хочуть влаштувати там свою точку опору для воєнних кораблів. Середземне море і Атлантик переповнені совєтськими військовими кораблями, які мають створити „пригожу атмосферу" для совєтського тиску. Крім того, СССР виступає проти приступлення Еспанії до Північно-Атлантійського Оборонного Союзу і Европейської Економічної Спільноти, а совєтські дипломати розвинули в Мадриді й інших більших містах Еспанії „широку діяльність", яка закінчилась викиненням з еспанської території кількох совєтських шпигунів з дипломатичними пашпортами.

Нерозважність Суареза могла б довести до того, що Еспанія за обмеження ціни на нафту могла заплатити своєю суверенністю.

Контакт з хемікаліями спричиняє недугу рака

Вашінґтон. — Американські науковці з Крайового Інституту для дослідів над раком та Крайовий Науковий Інституту для збереження здорового довкілля ствердили, що 20-відсотковим спричинником недуги рака — принаймні вчетверо більше від попередніх обрахувань — є азбест та інші хемікалії, на які наражені працівники, які знаходяться поблизу тих хемікалій. Статистика цих двох Інститутів виказує, що 67,000 американців річно дістають рака легенів, кишок та іншого роду тільки зі самого азбесту, тобто 17 відсотків річної рати захворювань на рака в Америці. У цьому звідомленні також віднотовано, що в більшості недугу рака не спричинює тільки один фактор.

Науковці завважили, що поміж 8 до 11 мільйонів американських робітників були виставлені на діяння азбесту під час Другої світової війни, працюючи на верфах — місцях, де будують і ремонтують кораблі — та на інших будівлях, а два мільйони ще й досі затруднені при того роду працях. Тому уряд недавно видав інформаційну програму, щоб перестерегти тих робітників, які працювали на верфах, дораджуючи їм перейти лікарські оглядини.

Вшануймо мучеників Великого Голоду

У першій половині 1978 року сповнилась трагічна річниця Великого Голоду в Україні, до якого свідомо довела червона Московія, уряд і комуністичну партію якої очолював тоді Йосиф Сталін. Пам'ять про мучеників того голоду дбайливо переховує Українська Православна Церква поза межами батьківщини. На молитовний спогад про них збудовано Церкву-Пам'ятник в Осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку у ЗСА. З доручення Собору Церкви, щороку, в Поминальну Суботу перед Святом Тройці, в усіх храмах нашії Церкви відправляються панахиди за душі страдників і мучеників Великого Голоду. У цьому 1978 році, для відзначення 45-ої річниці Голоду 1932-33 років, Блаженний Владика Митрополит визначив Провідну Неділю (7 травня), коли на цвинтарі Церкви-Пам'ятника у Бавнд Бруку збирається кілька тисяч українських патріотів. Цьогорічна Провідна Неділя зібрала понад 5.000 прочан, які в глибокому молитовному настрою схилили свої голови перед невідомими вже могилами мучеників Великого Голоду. Вістку про цю зворушливу і многолюдну урочистість донесли на Україну радіовисильні Америки і Европи, що й об'єднало нас, вільних, з поневоленими нашими братами і сестрами на Батьківщині.

Вшанування мучеників Великого Голоду у цьогорічну Провідну Неділю 7 травня в Осередку нашої Церкви в Бавнд Бруку було величним, многолюдним і, що головне, спонтанним. Вистачило для цього всього кілька повідомлень, що їх подав Провід Церкви у пресі, запрошуючи водночас широку українську громаду до спільної молитви. На жаль, не бачили люди тієї Неділі репрезентацій громадських організацій, зокрема зорганізованої молоді, як казали, тільки тому, що ті організації не мали спеціяльних іменних запрошень. На цьому тлі гідним подиву і добрим прикладом для інших залишиться Братство Дивізійників та інші організації українських ветеранів, які, не чекаючи на запрошення, від років стають у Провідну Неділю у Бавнд Бруку стрункою лавою і з прапорами не тільки над могилками своїх побратимів по зброї, але й над могилами всіх тих, кого Господь обдарував ласкою — спочивати серед рідних і близьких їм по крові і кості, під покровом і в лагідному затишку величної Церкви-Пам'ятника. Цим лицарям без скази — дивізійникам і ветеранам належиться щира подяка за те, що в цьогорічну Провідну неділю зуміли вони впорядкувати несподівано велику громаду людей та дали тим людям нагоду пережити зворушливе об'єднання в молитві за душі мучеників Великого Голоду.

Після того з'явилась ініціятива за покликання до життя Громадського Комітету, створеного на широкій базі представництва у ньому всіх громадських організацій в ЗСА. Ініціятиву у цьому напрямку виявила першою організація ДОБРУС, звертаючись до Консисторії нашої Церкви з проханням допомогти здійснити цей задум. У зв'язку з цим, 29-го липня, в приміщенні Консисторії, відбулися численні збори представників українських громадських організацій, на яких покликано до дії Всегромадський Комітет для жертв Великого Голоду на Україні у його 45-річчя про що президія Комітету й повідомила Владику митрополита своїм листом з 8-го серпня, інформуючи водночас, що жалобну урочистість заплановано на неділю, 22-го жовтня, в Осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку.

Владика Митрополит, який повернувся з кількатижневого перебування в Австралії щойно в перших днях серпня, привітав громадську ініціятиву і поблагословив відбуття урочистости в Осередку нашої Церкви у Бавнд Бруку в неділю 22-го жовтня та побажав Комітетові успіху в праці, запевнюючи водночас, що наша Церква подбає, щоб релігійна частина урочистости була величною.

Що ж торкається світської частини Урочистости, тягар відповідальности, яку взяв на себе Всегромадський Комітет, то, при нагоді перший відвідин Владики митрополита представниками президії Комітету у неділю, 27-го серпня Владика висловив кілька побажань і порад, скерованих насамперед на те, щоб жалобна урочистість у неділю 22-го жовтня стала дійсно всенародною маніфестацією наших почувань та залишилася свідоцтвом виконання почесного обов'язку і гідного вшанування жертв Великого Голоду. Залишається тільки побажати, як сказав Владика, щоб широка українська громада в ЗСА допомогла Комітетові виконати цей, дійсно почесний обов'язок.

За Канцелярію Митрополита УПЦеркви в ЗСА
Прот. Ф. Істочин

Степан Куропась

85-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" В ЧІКАҐО

Сьогодні „Свободі" — сказавши словами її основоположника і першого редактора о. Григорія Грушки — „совершишася" 85 років. Точно 85 років тому, 15-го вересня 1893 року, появилося перше число „Свободи", яка відмінно від американських газет мала тоді і має сьогодні ще додаткові цілі і завдання. „Свобода" була „словом в началі" Американської України.

Американські газети чигають на новинки, міняють власників, шукають оголошень, які не раз йдуть у розріз з інтересами читачів. „Свобода" не шукала сенсацій, вона правдиво інформувала своїх і чужих. „Свобода" — як писав о. Грушка — стала провідником, який мав завести українців до храму свободи. Американський українець шукав за таким провідником.

Як „Свобода" стала провідником, то мусіла вести. Вона мусіла займати становище до різних українських питань в Америці, Канаді й Україні. Вона не могла бути струсем та ховати голову в пісок.

Сьогодні „Свободі" сповнилося уже 85 років, вона молода. Вона мала щастя мати визначних людей за редакторів. Такий пресовий титан як сл. п. д-р Лука Мишуга болів не раз, що „Свобода", хоч зробила багато для нашого народу в Америці, як і для української справи, мала б куди більше довершити. На 23-ій Конвенції УНСоюзу у Вашінґтоні 1954 року він закликав: „Допоможім побільшити об'єм „Свободи", щоби вона могла розпустити свої крила на всю ширину і довжину, бо щось ліпшого, ідейнішого, тривалішого та впливовішого уже на цій землі не збудуємо". 24 роки пізніше ті слова великого редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги правдиві „як Господа Слово".

Тому теж українські громади вітають „Свободу" з її роковинами. Робить це й велика громада Чікаґо. У днях 16-го і 17-го вересня Окружний Комітет УНСоюзу влаштовує дводенну імпрезу, подробиці якої подано в оголошеннях, летючках, афішах, радіопередачах. Для такого важливого 85-річного Ювілята один день замало. Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу, редактори „Свободи", „Українського Тижневика" і „Веселки" візьмуть участь у святкуваннях. Треба великій громаді Чікаґо побачити всіх тих людей, що словом й ділом хочуть допомогти „Свободі" розвинути свої крила, і допомогти УНСоюзові рости, бо вже нічого кращо-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Степан Ґоляш

„СВОБОДА" НА ЛЕМКІВЩИНІ

Один із найстарших та найбільш почитаних часописів у вільному світі — це наш щоденник „Свобода".

Від самих початків досьогодні „Свобода" стояла і стоїть на одних і незмінних позиціях: служіння громаді та її розвиткові і допомоги українському народу в його змаганнях до волі. Мої перші зустрічі зі „Свободою" були на Лемківщині в роках 1945, 46 і 47. Ми були тоді в збройній боротьбі зі сучасною комуністичною Польщею „Свобода" приходила до місцевих селян нелегально. Хтось, висилаючи пакунок, обвивав деякі речі газетним папером, хтось інший вкладав цілу газету, виповняючи прогалину в пачці, й не здавав собі справи, що ці газети знайдуть читачів, і то дуже багато. Люди передавали газети повстанцям, а ми читали, передруковували та розсилали на всі сторони.

Раділи ми, читаючи „Свободу", що десь далеко, за океаном, пишуть правду про нас, радіють нашими успіхами та б'ють Москву, доказуючи її злочини.

1946 року УПА на Лемківщині повела сильні акції проти польських прикордонників, які втекли на Словаччину. Ціла східня Лемківщина була вільною. Тут панувала рідна українська влада.

В тому часі нав'язали ми контакт з українцями Пряшівщини, які висилали листи із Лемківщини до Америки через Чехо-Словаччину. Написав я тоді два листи до „Свободи" і „Америки". Відпис одного листа маю.

31 рік тому писав я в імені всіх повстанців, дякуючи „Свободі" за правильну поставу та добре редаґування часопису.

Чи сьогодні можна щось іншого сказати про нашу 85-літню „Свободу"?

Вона не постарілась, вона дальше молода, свіжа, повна енергії та запалу. Вона дальше кличе нарід до праці, до єдности, вона унапрямлює наше суспільно-громадське життя. „Свобода" завжди першою подає вістки з України, про її змаг за волю, про наших нових незламних борців та в'язнів, оборонців прав рідного народу.

„Свобода" це милий гість в кожній українській хаті, це розрада та духове піднесення для читачів, це зв'язок із українцями в діяспорі.

Чікаґо, Ілл.

М. Хом'як

ПРО ПОЧАТКИ ДВОМОВНОГО ШКІЛЬНИЦТВА В АЛЬБЕРТІ

[Інтерв'ю з адв. П. Саварином

[2]

16. П.: І що ж ви написали в своїм меморіялі на тему української мови в державних школах Альберти?

В.: Обґрунтувавши наперед багатокультурність, на сторінках 6-13 меморіялу на 16 сторінках ми вияснили становище української мови в школах Альберти і в університетах, і домагалися, крім зміни шкільних законів, ось чого: а) навчання української мови від 1-12 кляси, принайменше 1 годину кожного дня, б) виборних курсів українською мовою з літератури та історії українського народу, в) виборних курсів англійською і французькою мовами на тему внеску національних груп у культурну скарбницю Канади, г) курсу про Східню Европу в 9-ій клясі (бож не всі ми „росіяни"), д) координатора української програми при міністерстві освіти, е) фінансової допомоги школам на закуп навчальних матеріялів, підручників і посібників, і стипендій учителям інших мов на підвищення їх кваліфікацій, є) фінансової допомоги на переклади української літератури на англійську і французьку мови.

17. П: Чи ви домагалися права вживати українську мову як навчальну мову?

В: Права вживати національні (етнічні) мови як навчальні мови в школах ми домагались уже під час зустрічі із кабінетом міністрів як ідеальної розв'язки культурних потреб національних (етнічних) меншин у багатокультурній демократичній країні, а в меморіялі ми домагалися тільки викладів з української літератури та історії українською мовою. Про ширші „мовні права", зрештою говорив прем'єр Гарі Стром на бенкеті КУК 24 квітня 1971 р., на якім він, покликаючись на наш меморіял, проголосив „нову культурну політику" в Альберті.

18. П: Коли ж передано меморіял урядові і хто подбав про це?

В: Зустріч Кб з урядом відбулася 14 квітня 1971 р., а подбав про це секретар комітету Лаврентій Дікур.

19. П: Хто взяв участь у зустрічі Кб з урядом?

В: До делеґації входили панове: Лаврентій Дікур, Ростислав Дзеник, Роман Осташевський (голова КУК), д-р Левко Г. Фарина (голова КУПіП) і я, як провідник делеґації, а від уряду прем'єр Гарі Стром, міністер освіти Роберт Кларк, міністер Юстиції Ед Ґергарт та міністер культури Амврозій Головач.

20. П: Який же ж був вислід, точніше — чи уряд змінив шкільний закон?

В: Вислід був знаменитий: уряд не тільки змінив шкільний закон, не тільки дозволив на навчання інших мов від першої кляси, але й завів навчання в рідних мовах — а тим самим на двомовне українсько-англійське навчання. Але іронія долі була в тому, що кілька місяців пізніше (30 серпня 1971 р.) партія соціяльного кредиту прем'єра Строма відійшла від влади, і нашому комітетові довелось рік пізніше, звернутись знову меморіялом, тим разом до нового консервативного уряду.

21. П: Хто ж приготовив новий меморіял до нового, вже консервативного уряду і коли його передано?

В: Новий меморіял приготовив знову Кб, тепер уже в такім складі: Лаврентій Дікур, Василь Косташ, д-р Манолій Лупул, Роман Осташевський і я. Його передано урядові 16 травня 1972 року.

22. П: Чи новий меморіял різнився від попереднього?

В: В основі — не різнився, але в новім меморіялі ми вже не обґрунтовували багатокультурности, тільки домагались її здійснення; точніше — фінансової допомоги для двомовного шкільництва, а одночасно: а) менших кляс, б)спеціяльного приладдя, нпр. машинок до писання, фільмів, слухових апаратів, підручників, в)семінарів або літніх курсів для учителів, г)перевозу учнів до двомовних шкіл, і т. д.

23. П: Яка ж була реакція консервативного уряду?

В: Властиво — добра, але трудність в організації: право в теорії — це одна річ, а в практиці — зовсім інша. Закон давав право на двомовне навчання „на бажання батьків і за дозволом шкільних рад", а ми тоді ще не мали ні одного ні другого. Зрештою, літо 1972 р. проминуло в організуванні і під враженням другої альбертської конференції багатокультурности.

24. П: І що ж далі?

В: Далі почались „делікатні" розмови і зустрічі з міністрами й урядовцями. Щастя в тому, що з партії, яка прийшла до влади, було вибрано багато послів-українців і я теж належав до неї, тому влаштовувати зустрічі і розмови було розмірно легко.

25. П: І з ким вели ви розмови?

В: З міністрами. І так 20 жовтня 1972 р. з міністром культури Горстом Шмідом; 17 січня 1973 р. з міністром праці д-ром Альбертом Гоголем, (для якого, а крім нього для Шміда, Фостера і Гайндмена, я навіть приготовив окрему 70 сторінкову розвідку на тему „Українська мова в провінційних школах Альберти", згодом поміщену в Західньо-Канадському збірнику НТШ), і найважніша, 12 березня 1973 р. в клюбі „Роял Ґленора" з членами кабінетного комітету освіти, міністрами Люї Гайндменом, Джімом Фостером та міністром праці д-ром Альбертом Гоголем; крім того з керівниками шкільних рад.

Продовження буде]

Українському плугатиреві в поезії присвячено

Є у Яра Славутича цікава збірка поезій „Завойовники прерій", в якій поет оспівує нелегку працю „мирних воїнів плуга" і особливо зокрема звеличує піонерську працю українських плугатирів. Яр Славутич також плугатир, але на ниві української поезії. Йому українському плугатиреві в поезії присвячена книга-збірник „Творчість Яра Славутича" (Статті і рецензії). Цей збірник вийшов нещодавно із друку з нагоди 60-ліття поета. Поет-мандрівник мандруючи своїм Чумацьким Шляхом, мабуть, не побачив, як промайнули 60 років його насиченого життя, більшу половину якого він присвятив вірному служінню українській поезії.

Збірник „Творчість Яра Славутича" вийшов у видавництві „Славута", Едмонтон, Канада, упорядник проф. Володимир Жила. Збірник ділиться на три частини-розділи. Перша частина книги містить 30 статтей про творчість Яра Славутича, причому творчість Яра Славутича розглядається не лише як поета, але також, як професора-науковця. В другій частині подані рецензії на багатий поетичний доробок поета. В орбіту зацікавлення взято передусім такі збірки: „Співає колос" (Авгсбург, 1946), „Гомін віків" (Авгсбург, 1946), „Правдоносці" (Мюнхен, 1948), „Спрага" (Франкфурт-на-Майні, 1950), поема „Донька без імені" (Буенос-Айрес, 1952), „Оаза" (Едмонтон, 1960), „Трофеї-1938-1963 (Едмонтон, 1963), „Завойовники прерій" (Едмонтон, 1968, друге видання, 1974), „Мудрощі мандрів" (Едмонтон, 1972), а також додані перекладні збірки поета. На жаль, до збірника „Творчість Яра Славутича" не додали останньої книги поета „Українська поезія в Канаді", хоча на неї було багато рецензій. У третьому розділі книги вміщені матеріяли до життєпису Яра Славутича та його роду, відомості про його літературні вечори тощо.

Перша частина книги відкривається статтею упорядника книги проф. В. Жили під загл. „Правдоносець". Аналізуючи поему „Правдоносці" рецензент проф. В. Жила пише: „Загально кажучи, ідеї „Правдоносців" посилюють філософську наснаженість визвольних мотивів творчости Славутича, збагачують його розуміння нашої історії, нашої сучасности та наштовхують читача на роздуми про те, що робить людину вартісною для суспільства. Таким чином, Славутичева поезія стає конкретнішою у своїй суті, утверджуючи високу цінність Людини, що відважно несе у світ заповітну, вистраждену думку". І далі продовжує В. Жила: „Тараса Шевченка ми називаємо Кобзарем, Івана Франка — Каменярем, а нашого сучасника Яра Славутича, можна сміливо назвати Правдоносцем.".

Перу В. Жили належать ще декілька рецензій, в яких він оцінює творчість Яра Славутича. В рецензії „Нові поетичні обрії" рецензент звертає нашу увагу на збірку поезій „Завойовники прерій". Він пише: „Його остання, сьома збірка поезій — „Завойовники прерій" — переносить читача в канадську далечінь, до нових поетичних обріїв. Збірка присвячена пам'яті, перших українських поселенців у Канаді. У ній поет хоче до дрібниць, до найтоншого штриха охопити творчі зусилля українських поселенців, яких він називає завойовниками прерій". І далі: „У „Завойовниках прерій" Славутич яскраво національний. Він носить Україну в своєму серці, у кожний рядок навантажує глибокий патріотичний зміст":

Поглянь же, Боже, в дальній край!
Пошли посланця в Україну —
Мечем вогненним покарай
Неправду люту, кривду тлінну!

На жаль в цій коротенькій статті неможливо зупинитися на всіх рецензіях проф. В. Жили. Цікава рецензія Б. Чопика „Неологізми Яра Славутича". Б. Чопик зокрема пише: „Новаторами українського слова останніх часів треба безперечно, вважати Павла Тичину з підсовєтських поетів та, поряд інших, Яра Славутича — з еміграційних". Б. Чопик подає словничок неологізмів Яра Славутича. Наприклад, він подає такі неологізми: біловір, білотканна, гранистий, зеленошатний, імлавий, невгава, узмежок та інші. В цікавій рецензії проф. Яра Рудницького „Стилістичні функції канадизмів у поезії Яра Славутича" рецензент аналізує вплив канадизмів на поезію Яра Славутича. Він пише: „Славутич відомий як мовний пурист. Він не раз і не два виступав на захист чистоти української мови в статтях, книжках, промовах і рецензіях". За словами Яра Рудницького поет наближає читача до країни та її мовної специфіки, тобто надає своїй поезії місцевого кольориту. Тему мови поета продовжує в своїй статті один із наших чільних мовознавців Дмитро Кислиця у статті „Славутичева мова". Я. Савка в статті „Гетьманська ідея у творчості Яра Славутича" пише: „Яр Славутич добре розуміє, що без традицій лицарського чину плуга не можуть постати сильна українська держава, що зберегла нас від „трудного життя" від наруг". Як зразок гетьманської ідеї в поезії Славутича він наводить уривки із поезій поета. Ось, наприклад:

О де ви, лицарі звитяги?
Де ваша слава світова?
Невже пробиті ваші стяги
Пов'є осмутою трава?

(уривок з „Слава Мазепі")

Цю ж тему продовжує в своїй рецензії І. Сидорук в статті: „Постать Мазепи у світовій літературі та в поезії Яра Славутича". Огляд поетичної творчости Яра Славутича робить д-р Б. Романенчук у своїх двох рецензіях: „Клясицист чи романтик?" До визначення стилю Яра Славутича" і в рецензії „Поетична творчість Яра Славутича". В першій частині книги знаходимо рецензії Л. Муровича, М. Щербака, В. Державина, П. Маляра, Е. Райс, Б. Рубчака, П. Кізко, А. Юриняка, Б. Мазепи, А. Власенко-Бойцун, О. Буйняка, О. Малицького, Л. Гумецької та рецензії англійською та французькою мовами, на жаль, газетна рецензія не дозволяє зупинитися детально на всіх рецензіях та статтях.

Друга частина книги присвячена багатющому поетичному доробку Яра Славутича і містить 84 рецензії на різні збірки поета. Василь Барка в рецензії на „першу збірку поезій „Стиглий колос" (Авгсбург, 1946) пише: „Підсумувати враження від збірки Яра Славутича можна короткими словами: „гарна книжечка, що безперечно привабить увагу читачів, особливо молоді, яка шукає в поезії правдивих і яскравих картин життя". Гр. Шевчук рецензуючи збірку „Гомін віків" (Авгсбург в рецензії „Поезія пластичного образу" відзначив: „Гомін віків" — друга книжка поезій з небагатьох явищ у одне з небагатьох явищ у потоці макулятури, що затоплює наш книжковий ринок". Про третю книгу поезій О. Мир подав таку рецензію: „Славутич пише просто, але за цією простотою, як правило, прихована майстерна складність". Дмитро Чуб рецензуючи поему „Донька без імені" пише: „Рецензована „Донька без імені" належить до найновіших і чи не найкращих його творів". Д-р Василь Луців пишучи про збірку „Оаза" зазначає: „Українська еміграційна поезія збагатилася „Оазою" знаного українському суспільству поета й науковця Яра Славутича". Про шосту збірку поезій „Маєстат" дуже цікаву рецензію написав Іван Овечко: „Маєстат" — незвичайно вдала назва збірки поезій про булаву, хрещатий меч, шаблю, Полтавську битву, герби, Мазепу, про „велич королів" і „згату гречкосія... на лоні втрачених полів" та про все те, що зв'язане з маєстатом булави, герба Тризуба і слави". Оцінюючи збірку поезій „Трофеї" Віктор Маньківський пише про збірку, як про визначну культурну подію. „Видання „Трофеїв" є визначною подією в культурному житті української еміграції. Цю книжку читатимуть спершу тисячі, а згодом — сотні тисяч, бо Яр Славутич збагатив історію української літератури".

Про сьому збірку поезій Яра Славутича „Завойовники прерій" Леонід Полтава в своїй рецензії пише: „Головна ідея — ідея нової збірки поета Яра Славутича — дійсно нова і дуже важлива для кожної української людини за кордоном: Україна є не лише на Рідній Землі, там за океаном — вона є там, де є українська людина". Віра Ворскло в своїй рецензії на восьму збірку Яра Славутича „Мудрощі мандрів" пише: „Узяти хоч би „Слово", у вінок Шевченкові, де Славутич на ввесь голос говорить про слово Кобзаря: „Воно збуяло і росте, як мста! Воно німим розков'язує уста..."

У третьому розділі читач довідається про життьовий шлях поета Яра Славутича. Яр Славутич розповідає про історію слова „Славутич". Так, поет пише: „Зустрівши слово „Славутич" у збірці „Україна" М. Рильського, а потім у вірші „Плач Ярославни" А. Малишка, поет, в той час двадцятирічний студент мовно-літературного факультету Запорізького педагогічного інституту, так ним захопився, що вперше подумав, чи не взяти б його собі за літературний псевдонім". Перші поезії, підписані Яр Славутич уперше надруковано в часописі „Нова Україна". Але про все це читач довідається, коли прочитає збірник „Творчість Яра Славутича". Також для себе читач знайде цікавий матеріял про Михайла Жученка співзасновника НТШ.Михайло Жученко—це дід Яра Славутича Любителям української пісні цікаво буде довідатися про історію популярної пісні „Карпатські січовики". Є у третій частині книги багато матеріялів про літературні вечори поета. Вкінці книги подані численні знімки Яра Славутича, а також поезії, присвячені Яреві Славутичеві. Ось, який шарж присвятила Ганна Черінь поету:

Знали Шіллера ми й Гете,
Двох мислителів німецьких,
Третій виринув у гетті,
Яр Славутич молодецький.

А мені залишилося порадити любителям поезії познайомитися із збірником „Творчість Яра Славутича", а поетові побажати, щоб ще ряснішою була його поетична нива, і щоб блукаючи своїм Чумацьким Шляхом він порадував нас новими збірками поезій. І попросити його — Так тримати!

Віталій Лехтер

ВІСТІ З „ТРИЗУБА"

Початок спортового сезону копаного м'яча починається вже в неділю 17-го вересня ц. р.

Перша дружина „Тризуба", яка змагатиметься в найвищій клясі Філядельфійської Ліги, у своїх перших лігових змаганнях зустрінеться зі сильним противником дружини „Джермен-Гунгарія".

Змагання відбудуться у неділю, 17-го вересня ц. р. на площі Сентрал-Гай при Брод-Самервілл вул., о год. 2:30 по полудні, а резерва „Тризуба" гратиме з резервою „Джермен-Гунгарія" о год. 12:30 на тій самій площі.

Просимо, підтримайте нашу команду і приходіть численно на змагання „Тризуба".

85-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

го в Америці і Канаді не збудуємо.

Святкуємо різні ювілеї, людей, парафій, священиків, бо треба шанувати тих, які щось роблять, а не сплять! А „Свобода не мала часу на сон! Її життя таке бурхливе, як і історія нашого поселення в Америці і Канаді, як історія України.

Як видержала „Свобода" 85 років такого життя в американському морі? Таке питання поставив нам редактор великої чікагської газети „Чікаго Трибюн" на 70-літнім ювілею „Свободи". На це питання можна знову відповісти словами О. Грушки. „...Народе руський! Ти показав єси, яка в тебе сильна віра, яка в Тебе терпеливість, яка постоянність. Слава, слава та честь Тобі".

Витримала „Свобода" 85 років, бо її підвалини, підвалини УНСоюзу були тривкі і оперті на правді та праці для свого народу.

В неділю, 17 вересня, буде в Чікаго Бенкет в честь „Свободи" А вранці тієї неділі в українських церквах відбудуться молебні за спокій душі редакторів „Свободи" і „Українського Тижневика": о.Григорія Грушки, д-ра Луки Мишуги, Омеляна Ревюка, В. Лотоцького, Степана Шумейка та інших. Коли мова про імпрези і бенкет, в Чікаго, то я словами першого редактора „Свободи" з-перед 85 літ запрошую громаду: „Прийміть, прийдіть і повітайте „Свободу" як свою". Прийдіть та повітайте її в дні, коли їй „совершишася" 85 років!

ЗВІТУЮЧІ РІЧНІ ЗБОРИ
ЦЕРКОВНОГО КОМІТЕТУ
при церкві св. Володимира в Українському Селі в Глен Спей, Н. Й.
відбудуться
в суботу, 23 вересня 1978 р., о год. 3 по пол. в залі під Церквою.
Просимо всіх Мешканців Села і Власників будівничих площ взяти чисельну участь.
ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

КОМУНІКАТ
Українського Спортового Осередку „ТРИЗУБ" у Філядельфії, Па.
УПРАВА УСО „ТРИЗУБ"
отсим подає до загального відома Українському Громадянству, що
БЛАГОСЛОВЕННЯ ПЛОЩІ-ЗЕМЛІ
на улаштування
Спортового Культурного Центру
відбудеться
в неділю, 8-го жовтня ц. р., о год. 2 по пол.
Просимо зарезервувати собі цей день і прибути численно відвідати нашу посілість.
Слідкуйте за дальшими нашими повідомленнями в пресі і радіопрограмах.
УПРАВА УСО „ТРИЗУБ"

Трой, Амстердам, Коговз і околиця!
В неділю, 24 вересня 1978 р., год. 3-тя по пол. в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу
при 3 Геллер вул. в АМСТЕРДАМ, Н. Й.
відбудуться
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
міст: ТРОЙ, АМСТЕРДАМ, ГАДСОН, КОГОВЗ, ВОТЕРВЛІТ і ПІТСФІЛЬД, Масс. та ОКОЛИЦІ,
в яких розміщені Відділи чч.:
13, 57, 150, 266, 476 і 477
В цих Зборах повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати і Представники згаданих Відділів.
У Зборах візьме участь —
Василь Оріховський, головний організатор УНС
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Павло Шевчук, *голова*
Іван Дурбак, Василь Колодій, *секретарі*
Михайло Савків, *касир*

До Вп. Членів Українського Метрополітального Відділу ПАБНА, Інк. в Ню Йорку
ПОВІДОМЛЕННЯ
УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МЕТРОПОЛІТАЛЬНОГО ВІДДІЛУ ПАБНА
повідомляє, що згідно зі статутом і на підставі ухвали Управи з дня 13-го червня б. р.
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудуться
дня 16 вересня 1978 р., о год. 6-ій веч. в приміщенні Дому Організацій УВФ
при 136 Друга Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
з таким пропонованим порядком нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Вибір Президії Зборів.
3. Ухвалення правосильности Зборів і прийняття порядку нарад.
4. Вибір Номінаційної Комісії.
5. Прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів, які відбулися дня 10 вересня 1977 р.
6. Привіти.
7. Звіти:
   а) Голови Відділу за уступаючу Управу.
   б) Фінансового Референта.
   в) Голови Товариського Суду.
   г) Голови Контрольної Комісії.
8. Запити і дискусія над звітами.
9. Уділення абсолюторії уступаючій Управі.
10. Звіт Номінаційної Комісії і вибір Управи на чергову каденцію.
11. Внески і побажання до новообраної Управи.
12. Закриття Зборів.

В разі недостаточного числа приявних членів, Збори відбудуться годину пізніше без огляду на число приявних членів.
Збори радо вітатимуть приявних гостей і представників громадських і політичних установ.
УПРАВА ВІДДІЛУ

В пам'ять мого Покійного, ніколи Незабутнього Чоловіка
бл. п.
МИХАЙЛА ЮРЧЕНКА
жертвую
1000.00 (одну тисячу) долярів на Патріярший Фонд — Св. Софія
і 1000.00 (одну тисячу) долярів на Фонд Катедр Українознавства у Гарварді.
АННА ЮРЧЕНКО — дружина

Бл. п.
Д-р ОСИП ЛЮБЧАК
член Українського Інституту Америки, відійшов у Вічність у суботу, 19-го серпня 1978 р.
Головна Управа вшанувала Пам'ять Покійного на свому засіданні 25-го серпня, висловлюючи глибоке співчуття дружині Ірині та всій Родині.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Український Інститут Америки

НЕДІЛЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1978 р. Год. 5-та по пол.	ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ ПЕРШОЇ ДИВІЗІЇ ШЕЙФЕР ЛІГИ	ПЛОЩА FARCHERS GROVE UNION, N.J.

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — „ВІСЛА", Ґарфілд

Українська Вільна Академія Наук у США
з глибоким смутком повідомляє, що 11-го вересня 1978 року, упокоївся

бл. п. д-р мед.
ТИМІШ ОЛЕСЮК
член-кореспондент Академії.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
ПОХОРОН відбудеться в суботу, 16 вересня 1978 р. на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.
Управа Академії

Український Інститут Америки
повідомляє зі смутком, що в понеділок, 11-го вересня 1978 р., після довшої хвороби, відійшов у Вічність

бл. п.
ПАВЛО ЧОРНОМА
найстарший член Інституту.
ПОХОРОН — у четвер, 14-го вересня 1978 р., о год. 9:30 ранку з української церкви в Істпорті, Л. Ай., Н. Й.
Родині Покійного — глибоке співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Знайомих, що 7-го вересня 1978 року відійшов у Вічність, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, на 88-му році життя, наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДО і БРАТ
бл. п.
ІВАН МАРТИНОВИЧ
бувший лісничий Старяви біля Перемишля, учасник Визвольних Змагань.
ПОХОРОН відбувся в понеділок, 11-го вересня 1978 р., о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Миколая у Ґрейт Медов, Н. Дж. Після Св. Літургії, зложення Тлінних Останків на парафіяльному цвинтарі.
Горем прибиті:
доньки — ОЛЬГА РАВЛЮК з мужем РОМАНОМ
внучка — ОКСАНА ПРУТИНЯК з мужем ТОМОЮ
2 Сестри в Україні і 2 Сестрінки в Америці
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п.
ГРИГОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО
в суботу, 23-го вересня 1978 року, о год. 8:30 ранку
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
за спокій душі Покійного.
Дружина — ЕРНЕСТИНА
ДІТИ І ВНУКИ

Збільшуються ряди українських фармацевток в Чікаґо

Мгр Марта Городиловська

Мгр Христина Данилишин-Цьолко

Мгр Марта Залуцька

Мгр Марта Ткачук-Роман

Приємно нам поділитися доброю вісткою, що в минулих роках в Чікаґо покінчило п'ятнадцять молодих українських жінок та трьох чоловіків фармацевтичні студії та почали свою практику в околицях Чікаґо.

Цього року покінчили фармацію аж п'ять молодих і інтелігентних українських жінок. Всі вони є членами „УЛТПА", фармацевтичної секції.

Фармація — це „права рука" медицини, що вимагає також пильних і довгих студій, але зате дає жінці-професіоналістці почесне й пожиточне місце в догляді народного здоров'я.

Тепер дозволимо собі коротко подати їхній життьовий і студійний шлях (в поазбучному порядку): мгр Марта Городиловська є дочкою мгр Ірини та д-ра Юрія Городиловського. Вона була ученицею середньої школи Імакулята та Школи Українознавства Української Учительської Громади, склавши матуру з відзначенням.

Університетські та фармацевтичні студії закінчила вона в Іллинойському університеті. Фармацевтичну практику відбула Марта в українській аптеці Оґаста в Чікаґо.

Після закінчення своїх студій та одержання диплому магістра фармації, почала вона працю фармацевтики в шпиталі Еджевотер.

Мгр Марта є старшою пластункою куреня „Лісові Мавки" та членкинею танцювальної групи та театральної студії при парафії свв. Володимира і Ольги в Чікаґо. Вона також є членом 51-го Відділу УНСоюзу.

Мгр Христина Данилишин-Цьолко є дочкою пані Ксені і д-ра Ярослава Данилишинів. Вона народилася в 1954р. в Чікаґо, де закінчила середню освіту й школу українознавства з відзначенням. Університетські та фармацевтичні студії закінчила вона в Іллинойському університеті. Під час студій відбувала вона практику в Мерсі шпиталі і медичному центрі на протязі 5-ох років.

Мгр Христина є членом українського Пласту та була виховницею і командантою пластових таборів на оселях „Беркут" і „Новий Сокіл". Тепер належить вона до старшого пластунського куреня „Лісові Мавки". Христя була також головою студентського Т-ва „Обнова" та членкинею хору „Спудеї" при українській католицькій катедрі св. о. Николая. Вона також є членкинею 51-го Відділу УНСоюзу та УРСоюзу. 3-го вересня вийшла вона заміж за магістра Адріяна Цьолка.

У червні 1978 року закінчила вона успішно клінічну фармацію при Іллинойському університеті і Медичному центрі. Тепер завідує фармацією при медичній клініці.

Мгр Марта Залуцька є дочкою пані Лідії та д-ра Романа Залуцьких. Марта закінчила народну школу при катедрі св. о. Николая і середню школу Джозефінеум в Чікаґо. Рівночасно відвідувала вона курси українознавства та склала матуральний іспит в школі при парафії св. Володимира. Опісля продовжувала вона науку українознавства на вищих педагогічних курсах Учительської Громади.

Марта брала також активну участь в житті пластової станиці в Чікаґо. Вона покінчила різні вишкільні курси в Школі Булавних та була виховницею, виконуючи різні функції в пластових таборах. Належить теж до УСП-ого куреня „Спартанки", а також є членом хору „Спудеї" та брала участь в турне цього хору по Европі.

У літньому семестрі цього року закінчила вона свої фармацевтичні студії в Іллинойському університеті та склала професійний іспит на виконування звання фармацевта в Іллинойському стейті.

Рівночасно зі студіями відбувала вона фармацевтичну практику в різних аптеках міст Чікаґо, а найдовше в аптеці Резурекшен Госпітал.

Тепер вона працює фармацевтом в аптеці при медичній клініці.

Мгр Марта Ткачук-Роман є дочкою пані Софії та д-ра Іллі Ткачук-Романа. Вона народилася в 1954р. в Лейквуд, Огайо, а початкову школу закінчила в ст. Джозеф школі в Давнерс Ґров, Іллиной.

Опісля поступила вона до середньої школи в Назарет Академії в Ля Ґрендж Парк, де брала участь в оркестрі й виступала на сцені.

Марта успішно закінчила Школу Українознавства при катедрі св. о. Николая та належала до українського Пласту і до студентського хору „Спудеї". Фармацію студіювала вона в Іллинойському університеті, коледж оф Фармасі та в червні 1978 р. одержала диплом магістра фармації. Від липня цього року мгр Марта відбуває практику в шпитальній фармації при шпиталі і клініці Чікаґського університету.

Д-р Павло Пундій
(референт дорости УЛТПА)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Конференція українських бібліотекарів в Чікаґо

Цьогорічна річна конференція Українського Бібліотечного Товариства Америки відбулась в Чікаґо 27-го червня, в рамках річної Конференції Американської Бібліотечної Асоціяції, з якої УБТА є афілійоване. Того ж дня перед полуднем відбула свою сесію Слов'янська і Східньо-Европейська Секція Асоціяції, якою проводив уступаючий її голова, д-р Євген Петрівський з Кольорадського університету та на якій були прочитані три доповіді і між ними мгра Едварда Касинця, бібліографа Українського Науково-Дослідчого Інституту при Гарвардському університеті. Сесію цю закінчено проголошенням складу нової Управи Секції, до якої ввійшли два українці — д-р Евстахій Гуменюк із Західньо — Іллінойського університету, як голова та мгр Касинець, як заступник голови і майбутній голова. У цьогорічній програмі нарад Слов'янської і Східньо — Европейської Секції були також відвідини українських церков та культурних й економічних інституцій, подібні до таких же відвідин польських культурних установ Детройту та околиць, що відбулась під час минулорічної конференції в Детройті. На жаль, одначе, ці відвідини, через брак достатньої організації, в Чікаґо не відбулись.

Конференція УБТА відбулась у вечірніх годинах у тому ж приміщенні, б „Конрад Ґілтон" готелі з участю біля 20-ти бібліотекарів. Під час нарад, що ними проводив мгр Микола Кравчук, заступник голови, прочитано дві доповіді: д-ра Романа Вереса „Збереження українських архівних матеріялів" та мгра Кравчука „Індексування український періодиків". Коментатором доповідей був д-р Дмитро Штогрин, який у своєму слові між іншим повідомив присутніх про подібну бібліографічну сесію, що відбулась в виді панелю під час цьогорічної конференції ПКУС, у вислідi якої покликано до праці окрему Комісію, що в її склад увійшли: Марта Тарнавська, Роман Дражньовський, Василь Верига, Е. Касинець і Д. Штогрин. Завданням цієї Комісії є поробити всі підготовчі старання з метою започаткувати індексування доступних основних українських періодичних видань та часописів. Під час нарад кооптовано до цієї Комісії мгра Кравчука і на пропозицію д-ра Любомира Винара рішено, щоб для її праці зорганізувати Дорадчу Раду, у склад якої входили б представники українських наукових організацій та інституцій в ЗСА й Канаді.

Н. Н.

Закінчено виставку Е., Ю. і Я. Козаків та сезон на Кобзярівці

Гантер (і. к-н). — На закінчення вже 17-ої з черги індивідуальної мистецької виставки Едварда Козака, в останніх роках разом із своїми синами, професійними мистцями Юрком і Яремою, відбувся в п'ятницю 18-го серпня на великій залі мотелю „Ксеня" у Гантері, на Кобзярівці, розваговий вечір, що його відкрила і ним проводила Уляна Любович. Іван Керницький — Ікер прочитав свій спомин, присвячений пам'яті трагічно в минулому році загинулому Володимирові Кобзяреві „Пригода в лісі": була там згадка також про Михайла Мороза, як той малював один із своїх неперевершених гірських пейзажів. Режисер Степан Крижанівський рецитував текст Едварда Козака-Ека „Різні типи вакаційників", при чому сам Еко тут же рисував гротески-карикатури тих вакаційних типів. Уляна Любович відчитала вірш Зої Когут „Колись". Молоденька Лавруня Ґеруляк під власний акомпаньямент бандури відспівала вибрані нею із збірника З. Лиська народні пісні „Кругом Мариноньки", „Задзвеніли стодоли", „Ой, літає соловейко" та на бажання численно зібраної публіки — лемківську пісню „Ішли панни на шпацир" — знаменито наслідуючи напіви наших сільських дівчат. Поет Богдан Нижанківський — Бабай відчитав свої вірші „Сходи", „Драма", „Мій квіт", „Тарганьчик", „Мода", „Ідеальне подружжя" і „Ромчик". Вечір проходив під гаслом „До побачення" і в тому дусі закінчив його ред. Іван Кедрин, пригадавши, що він відкривав теж 17 років тому першу виставку Е. Козака і цю 17-ту 24-го червня цього року та звернув увагу, що він „на руку" Мистцеві, бо ось із 73-ох його експонатів у каталозі виставки залишились на стінах вже тільки нечисленні. Подякував пані Олі Кобзяр за продовжування традиції її незабутнього чоловіка Влодка Кобзяра, що створив був ту чудову літню оселю, і побажав мистцям Козякам і всім приявним, щоби в наступному році зібралися на 18-ту виставку роду Козаків. Вечір закінчився прийняттям для гостей. Літній сезон на Кобзярівці продовжувався ще до початку вересня ц. р., до „Дня Праці". Цьогорічний літній сезон на „Кобзярівці" був не гірший, якщо не кращий за попередні: приїхали постійні й нові гості з далеких міст, як Чікаґо, Детройт, Філядельфія та з різних міст Канади, доказавши свій сантимент до тієї відпочинкової оселі в Кетскільських горах та її власників. 12-го серпня відбулося на місцевому цвинтарі посвячення пам'ятників на могилах Володимира Кобзяра та його сестри Олі Черник, яка також померла літом минулого року. Присутніми були коло 200 осіб.

Книжка про Григорія Китастого

Для увічнення творчої праці віртуоза-бандуриста і композитора Григорія Китастого в скорому часі вийде збірник заходами і фінансуванням, недавно створеної фундації імени Івана Багряного Центральним Комітетом УРДП. Збірник Гр. Китастого вийде під фірмою музичної секції Української Вільної Академії Наук під редагуванням професора Сиракюзького університету проф. Якова Гурського.

Збірник містить автобіографію Григорія Китастого, статті сучасників, громадський аспект його життя, пресові відгуки про капелю бандуристів з працею якої пов'язане тісно його життя, наукові статті з музикознавства, рецензія на твір „Битва під Конотопом" до тексту Петра Карпенка-Криниці.

Окреме місце займуть присвяти Китастому та понад сто сторінок нотних текстів Григорія Китастого до слів багатьох українських поетів еміґрації та України. Буде подано також неопубліковані музичні твори Гр. Китастого переважно ноти для ансамблів бандуристів. Як відомо, завдяки Григорієві Китастому та капелі бандуристів, що її він очолює багато років, створено на всіх континентах землі ансамблі та капелі бандуристів, переважно молоді. Він був на[...]нником і пропа[...]ом бандури між молоддю. Завдяки йому ми маємо групи бандуристів в Чікаґо, Міннеаполісі, Філядельфії, Детройті, Елкгард-Ґошені, Торонто, Сен Кетерінс, Клівленді, Сомерсет та інших містах.

Видання Григорія Китастого матиме понад 300 сторінок вмістить багато фотографій з різних ансамблів.

Збірник Григорія Китастого можна передплатити по зниженій ціні ще перед виходом його цього року. В м'якій оправі — 10 долярів, в твердій — 15 долярів. Після його видрукування ціна вища. Передплату надсилайте чеком на адресу фундації Івана Багряного: Bahriany Foundation, Inc. 420 Woodhaven Place, Philadelphia, Pa., 19116 USA.

Ол. К.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ЛИЗЕНЬ, член УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, Міч., помер 26 травня 1978 на 74 році життя. Нар. 1903 р. в Завадка, Калуш, Україна, а членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Анастазію (Нетті), сина Тараса Михайла, дочку Ірену та внуків — Тараса Михайла, Джефрей Річарда, Роббі, Михайла. Похорон відбувся 30 травня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепульчер в Савтфілд, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

РОЙ В. ГУТМАН, член УНС Відд. 161 св. Василія в Ембрідж, Па., помер 28 березня 1978 р. на 72 році життя. Нар. 26 квітня 1906 р. в Гретна, Па., Залишив у смутку дружину Мілдред, двох синів, дві дочки, 9 внуків, 1 правнука, 3 братів і одну сестру. Похорон відбувся 31 березня 1978 р. на українському православному цвинтарі свв. Петра і Павла в Карнеґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
А. Джула, секр.

ЮСТИНА СМАРЩ, членка УНС Відд. 238 ім. Євгена Коновальця в Бостон, Масс., померла 24 лютого 1978 на 72 році життя. Нар. 28 листопада 1905 р. в Україні; членом УНС стала в 1964 р. Залишила в смутку дві сестри: Марію Захарчук в Кембрідж, Масс., і Еву Радик в Арлінґтоні, Масс. Похорон відбувся 28 лютого 1978 р. на цвинтарі Мовнт Говп в Бостоні, Масс.

Вічна їй Пам'ять!
Секретар

БЛАЖЕЙ ТРИБІЛОВІЧ, член УНС Відд. 175 св. Миколая в Детройті, Міч., помер 14 січня 1978 р. на 86 році життя. Нар. 1891 р. в Україні; членом УНС став 28 лютого 1931 р. Залишив у смутку трьох синів: Йосипа, Михайла і Стефана, дві дочки: Софію і Катерину, 20 внуків і багато правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепульчер, Савтфілд, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Ярослав Базюк, секр.

ЯРОСЛАВ ГРЕЧУК, член УНС Відд. 206 Т-ва Запорозька Січ у Вунсакет, помер 6 травня 1978 на 67 році життя. Нар. 15 квітня 1911 р. в с. Товсте, Україна; членом УНС став у 1941 р. Залишив у смутку дружину Анну, синів Расселя М., Стефана і Юрія, брата Михайла та 7 внуків. Похорон відбувся 9 травня 1978 р. на українському православному цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Л. Гардінґ, секр.

ІВАН БОГАН, член УНС Відд. 325 Т-ва Запорозька Січ в Брукліні, Н. Й., помер 3 липня 1977 на 63 році життя. Нар. 1914 р. в Брукліні, Н. Й., членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Софію і сина Алана. Похорон відбувся 4 липня 1977 р. на цвинтарі св. Петра в Ліберті, Ню Йорк.

Вічна Йому Пам'ять!
Вілліям Цюпа, секр.

СЕМЕН ВАЛЕНТИ, член УНС Відд. 325 Т-ва Запорозька Січ в Брулині, Н. Й., помер 9 грудня 1977 р. на 68 році життя. Членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку дружину Анну і дочку Марілин. Похорон відбувся 13 грудня 1977 р. на цвинтарі Оливна Гора в Маспет, Квінс.

Вічна Йому Пам'ять!
Вілліям Цюпа, секр.

ІВАН ДУМА, член УНС Відділ 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк, помер 17 травня 1978 р. на 85 році життя. Нар. 15 березня 1893 р. в Україні. Залишив у смутку сестру Катерину Волох в Детройті, Міч. Похорон відбувся 20 травня 1978 р. на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял Парк. у Фінікс, Аріз.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ,
17-го ВЕРЕСНЯ 1978 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кис., Ю. Демчук, фін. секр.